

Dosarul nr. 3ra-1169/22
2-21077524-01-3ra-07112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Calinicenco împotriva Primarului General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău și menținută hotărârea din 1 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial

constată:

La 25 mai 2021, Svetlana Calinicenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 6 aprilie 2021, Primăria mun. Chișinău (Primarul General și Consiliul) a recepționat cererea depusă de ea, în care era menționat că este proprietara și locatară casei din mun. XXXXX str. XXXXX, tel. XXXXX.

În casa din mun. XXXXX str. XXXXX își desfășoară activitate o grădiniță de copii, proprietarii căreia, acum pare că doresc să-și lărgescă activitatea, inclusiv și în casa din mun. XXXXX str. XXXXX, fiind planificat un gard înalt de îngrădire a unui teren, care astfel limitează cu gospodăria din proprietatea ei. În ultima vreme activitatea grădiniței de referință a devenit insuportabilă, atâta timp cât zgomotul

produs de copii în timpul recreării în afara casei vădit depășește măsura, iar plimbările nevegheate ale copiilor prin scuarul amenajat cu plante și pe sub ferestrele casei ei, cu distrugerea plantațiilor și holbarea prin geamuri, încalcă limitele vieții ei private.

A evidențiat că deschiderea și activitatea grădiniței din mun. XXXXX str. XXXXX, provoacă gânduri despre ilegalitate și abuz, chiar și deoarece fiind întrebați alți vecini despre istoricul acestei grădinițe, nimeni nu a confirmat că ar fi dat acordul pentru crearea unei grădinițe alături de locuințele lor.

Corespunzător se impune verificarea legalității existenței și activității acestei grădinițe.

Prin urmare, prin cererea depusă la 6 aprilie 2021, a solicitat să fie verificată legalitatea actelor, care au stat la baza creării până la momentul de față a activității grădiniței din mun. XXXXX str. XXXXX; să fie verificată legalitatea actelor și circumstanțelor de la înregistrarea cadastrală a imobilului (suprafața, valoarea, statutul casei) până la existența autorizațiilor, avizelor și permisiunilor legal necesare, inclusiv de la vecini; să fie specificată baza legală, care reglementează pentru mun. XXXXX deschiderea și activitatea unei grădinițe (instituții preșcolare) și care este obligatorie pentru respectare și în cazul dat; fiind verificată legalitatea actelor, în temeiul cărora activează grădinița respectivă, fiind depistate ilegalități, revocarea/anularea actelor respective ilegale, fiind restabilită legalitatea în cazul deplâns, cu atragerea la răspundere corespunzătoare a celor culpabili; eliberarea copiilor de pe actele de referință, în special, de pe actele de formare a imobilului, de autorizare a activității grădiniței respective, inclusiv actele premergătoare (extrase, avize), dar și de pe actele decizionale la această sesizare și actele acumulate pentru aceste decizii.

Cu referire la prevederile art. 1, 8 din Legea nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, art. 5 alin. (1), (2) lit. c), 6 alin. (1), 10 alin. (1), (3), 11 alin. (1) pct. 1), 2), 4), alin. (2) lit. d), f), 16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, a remarcat că pârâții au neglijat temenele legale de prezentare a informației solicitate.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 34 alin. (1), (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 1, 8 din Legea nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, art. 5 alin. (1), (2) lit. c), 6 alin. (1), 10 alin. (1), (3), 11 alin. (1) pct. 1), 2), 4), alin. (2) lit. d), f), 16 alin. (1), 21 alin. (1), (3) lit. c), d), i), 23 din Legea privind accesul la informație, art. 211-21 Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului Primarul General/Consiliul mun. Chișinău să-i elibereze copii autentice de pe actele permissive, inclusiv actele premergătoare (extrase, certificate, avize) ale activității grădiniței de copii din mun. XXXXX str. XXXXX, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 1 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Calinicenco.

A fost constatată încălcarea dreptului Svetlanei Calinicenco de acces la informație prin lipsa răspunsului în termen la cererea de acces la informație nr. 2362 depusă la 6 aprilie 2021.

A fost încasată din contul Primarului General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău în beneficiul Svetlanei Calinicenco suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, au fost respinse pretențiile Svetlanei Calinicenco din cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiate.

La 11 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 19 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău și menținută hotărârea din 1 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 13 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au depus recurs motivat împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

La 10 noiembrie 2022, în adresa Svetlanei Calinicenco a fost expediată copia recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 74), fiind recepționată la 15 noiembrie 2022, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 75).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității înlăptuirii actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice.

Aplicarea justă a normelor legale, în ceea ce privește termenele procedurale, presupune calcularea corectă a acestora. Stabilirea exactă a termenului procedural implică efectuarea unui calcul obiectiv al datei calendaristice concrete, al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite

efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni procesuale. Calculul greșit al termenului procedural conduce la încălcarea (nerespectarea) sau omiterea acestuia, fapt care determină decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură și, drept consecință, declararea inadmisibilă a recursului.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, incertitudinea juridică ce vizează începutul curgerii termenului pentru depunerea cererii de recurs și a motivării acesteia este strâns legată de noțiunea generică de „decizie”, care este una proprie Codului administrativ.

Așadar, pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art. 245 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege la caz: 1) dispozitivul deciziei curții de apel; 2) decizia motivată a curții de apel.

Or, din coroborarea art. 191 alin. (2) și (3), 226, 240 alin. (3) și 245 Cod administrativ, rezultă inechivoc că după examinarea cererii de apel, instanța de apel adoptă decizia în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a deciziei instanței de apel căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac.

Iar motivarea, în scris, a deciziei adoptate are loc în termenul specificat la art. 226 alin. (2) și (4) și art. 240 alin. (3) Cod administrativ.

Asta, deoarece motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei motivate a instanței de apel, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în decizie.

Distinct de cele menționate, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume: în temeiul art. 245 alin. (1) Cod administrativ, de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Iar în temeiul art. 245 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, coroborate cu prevederile art. 245 alin. (1) Cod administrativ, completul specializat

pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, la caz, dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public la data de 29 iunie 2022 (f. d. 54).

Concomitent, din actele cauzei, instanța de recurs reține expedierea de către Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, la 7 iulie 2022, către părți, inclusiv și Consiliului municipal Chișinău și Primarului General al municipiului Chișinău, a copiei dispozitivului deciziei instanței de apel, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 64).

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) Cod administrativ, prin urmare, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a dispozitivului deciziei instanței de apel.

Respectiv, notificarea dispozitivului deciziei participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

Astfel, fiind stabilit cu certitudine că la 7 iulie 2022, copia dispozitivului deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată către Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail – primaria@pmc.md, fapt se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 64), termenul de declarare a recursului pentru Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin prisma art. 245 alin. (1) Cod administrativ, ținând cont de data notificării dispozitivului deciziei instanței de apel, a expirat la 6 august 2022.

Dat fiind că data de 6 august 2022 a fost zi de sâmbătă, iar data de 7 august 2022 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, ultima zi de depunere a recursului nemotivat se constată a fi data de 8 august 2022 (luni), ca următoarea zi lucrătoare.

La caz, se atestă că recurenții Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău nu au depus un recurs nemotivat în termen de 30 de zile din momentul notificării dispozitivului deciziei instanței de apel, așa cum prevede alin. (1) al art. 245 Cod administrativ, dar au depus la 13 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, un recurs motivat (f. d. 67-69).

Prin urmare, depunând recursul numai la 13 octombrie 2022, Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au omis termenul de 30 de zile prevăzut de lege, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție conchide că acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea copieii dispozitivului deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, corespund întru totul exigențelor legale.

Mai cu seamă că adresa de e-mail – primaria@pmc.md a fost indicată în partea de subsol a procurii nr. 02-116/31 din 5 ianuarie 2021 și a procurii nr. 07-116/13 din 4 ianuarie 2021 eliberată Mariei Crețu de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, adresa electronică menționată fiind utilizată și pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel (f. d. 17, 18, 49, 51).

Din aceste considerente, având în vedere faptul că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție și că în cazul examinării admisibilității recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil prin prisma aspectelor sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu